

-PROJEKT-

Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030

Santok, listopad 2025 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
ZAŁOŻENIA PROGRAMU I PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM POLITYKĄ SENIORALNĄ	4
ADRESACI PROGRAMU	5
PODSTAWA PRAWNA.....	5
STRUKTURA DEMOGRAFICZNA SENIORÓW	6
DZIAŁANIA GMINY SANTOK NA RZECZ OSÓB STARSZYCH.....	9
POMOC SPOŁECZNA	9
Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku	9
Domy pomocy społecznej.....	11
Usługi opiekuńcze	11
Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Gralewie	12
Klub „Senior+” w Płomykowie	13
KULTURA	13
Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku	13
Biblioteki Gminne	13
OPIEKA ZDROWOTNA	16
OKREŚLENIE POTRZEB W ZAKRESIE POLITYKI SENIORALNEJ BADANIE ANKIETOWE	17
WNIOSKI Z ANALIZY SYTUACJI SENIORÓW W GMINIE SANTOK NA PODSTAWIE ANKIET	35
MISJA I CELE STRATEGII SENIORALNEJ.....	36
FINANSOWANIE STRATEGII	38
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	39

WSTĘP

Planowana w 5-letnim horyzoncie czasu Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030 jest instrumentem organizującym lokalne środowisko społeczne i instytucjonalne na rzecz starszych mieszkańców gminy. Innymi słowy, opracowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku strategia ma wskazać samorządowi i społeczności z terenu Gminy Santok w jaki sposób można pomóc starszym osobom mieszkającym w tutejszej gminie, prowadzić samodzielne życie, być niezależnym i zdrowym.

Starzenie się społeczeństwa, rosnąca przeciętna długość życia to większe zapotrzebowanie na świadczenia opieki zdrowotnej i usługi opiekuńcze. Odpowiedzią na zjawiska jest polityka senioralna definiowana jako „ogół celowych działań organów administracji publicznej wszystkich szczebli oraz innych organizacji i instytucji, które realizują zadania i inicjatywy kształtujące warunki godnego i zdrowego starzenia się”. Zadania te realizowane są przy współpracy różnych instytucji i organizacji pozarządowych, które sprzyjają integracji seniorów z różnych środowisk. Niewątpliwie na chęć i potrzebę rozszerzenia tych działań wpływa świadomość nieustannych zmian w demografii społeczeństwa i wynikające z tego wyzwania stawiane przed samorządem. Efektem tego jest niniejsza Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030, która powstała w celu określenia warunków bytowych i potrzeb osób starszych powyżej 60 roku życia oraz podejmowania działań, które w sposób planowy i celowy wpłyną na poprawę jakości ich życia w Gminie Santok.

Założeniem projektu było stworzenie dokumentu, w którym zostaną wyznaczone kierunki długofalowych działań na rzecz poprawy życia starszych mieszkańców gminy. Przedstawione zostały w niej cele oraz kierunki interwencji dla poszczególnych obszarów polityki senioralnej. Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030 to polityka lokalna, której celem jest zapewnienie pomyślnego starzenia się jej mieszkańców, zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb osób starszych oraz tworzenie optymalnych warunków do ich uczestnictwa w życiu społecznym. Gmina przyjęła partycypacyjny model opracowania strategii, polegający na zaangażowaniu w prace nad jej tworzeniem seniorów (ankiety skierowane do osób starszych). Uznano, że ich opinia najlepiej wskaże samorządowi i społeczności Gminy Santok, w jaki sposób można pomóc osobom starszym prowadzić samodzielne życie, być niezależnym i zdrowym. Samorząd lokalny zgodnie z przyjętymi założeniami ogólnopolskimi podejmuje działania mające na celu wieloaspektowe wsparcie seniorów, ich aktywności społecznej, a tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu tej grupy wiekowej. Główne kierunki działań na rzecz osób starszych w Gminie Santok zostały

określone kluczowym dokumencie, jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Santok na lata 2026 – 2035.

W założeniu Gmina Santok ma być miejscem poprawiającym komfort życia mieszkańców, również osób starszych, zaspokajającym ich potrzeby i stwarzającym im możliwości rozwoju. Odpowiedzialnym za przygotowanie projektu Strategii i moderatorem procesu jego tworzenia był Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku. Dokument powstał przy udziale mieszkańców, którzy zaangażowali się w pracę poprzez wypełnienie ankiety dotyczącej oceny życia seniorów w gminie. Szczegółowo wyniki badania ankietowego zostały przedstawione w niniejszym opracowaniu.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU I PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM POLITYKĄ SENIORALNĄ

Gmina Santok widzi konieczność zmierzenia się z rosnącym udziałem osób starszych w życiu społeczności lokalnej, a co za tym idzie - z problemami wynikającymi z procesu starzenia się ludzi. W ślad za tym Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030 zakłada:

- stworzenie warunków do rozwoju i życia seniorów;
- wzmocnienie potencjału osób starszych oraz wykorzystanie ich doświadczenia;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku starości w świadomości społecznej;
- partycypację społeczną seniorów;
- integrację międzypokoleniową;
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wykorzystywanie ich potencjału przy tworzeniu i realizacji projektów, zmierzających do poprawy jakości życia seniorów.

Strategia zakłada również diagnozowanie potrzeb seniorów w celu ewaluacji realizowanych działań, planowania efektywnych rozwiązań i wyznaczania kierunków dla dalszych działań samorządu. Wdrożenie Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030 powinno przynieść trzy główne rezultaty:

1. Poprawę jakości życia seniorów;
2. Zwiększenie współpracy i udziału seniorów w życiu lokalnym;
3. Wsparcie w codziennej opiece nad osobami starszymi.

ADRESACI PROGRAMU

Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030 adresowana jest do wszystkich mieszkańców Gminy Santok, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów i ich rodzin, jak również organizacji skupiających seniorów oraz osób, instytucji i podmiotów zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

PODSTAWA PRAWNA

Zapisy zawarte w Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026 - 2030 są zgodne z następującymi dokumentami:

1. Poziom krajowy

- a) Strategia Rozwoju Kraju do roku 2030;
- b) Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego;
- c) Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączaniu społecznemu;
- d) Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025;
- e) Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe;
- f) Krajowy Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu;
- g) Rządowy Program na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) na lata 2021-2025;
- h) Program Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób 50+;
- i) Program Wieloletni Senior+ na lata 2021-2025;
- j) Program Opieka 75+;
- k) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2021-2027 (FEAD);
- l) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku);
- m) Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo - Uczestnictwo Solidarność.

2. Poziom wojewódzki

- a) Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030;
- b) Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030;
- c) Wojewódzki Program na Rzecz Osób Starszych;
- d) Lubuska Strategia Ochrony Zdrowia 2030.

3. Poziom lokalny

- a) Program Rozwoju Gminy Santok na lata 2023-2030;
- b) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 2021-2025;
- c) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2025-2030;
- d) Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021-2025;
- e) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026;
- f) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2022 – 2025;
- g) Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Santok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2024-2027.

4. Akty prawne

- a) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami;
- b) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych Dz. U. 2015, poz.1705 z późniejszymi zmianami.

STRUKTURA DEMOGRAFICZNA SENIORÓW

Definicje:

- a) indeks starości – liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat (relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków).
- b) mediana wieku (wiek środkowy) ludności – parametr wyznaczający granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.
- c) współczynnik obciążenia demograficznego – liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.
- d) wiek poprodukcyjny – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety – 60 lat i więcej.
- e) ekonomiczne grupy wieku:
 - wiek przedprodukcyjny – mężczyźni i kobiety w wieku 0–17 lat,
 - wiek produkcyjny – mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat,
 - wiek poprodukcyjny – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety – 60 lat i więcej.

Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz ludność w wieku poprodukcyjnym.

- f) wskaźnik starości demograficznej - wskaźnik starości demograficznej – udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
- g) osoba starsza – zgodnie z ustawą o osobach starszych z 01 lipca 2024 - osoba, która ukończyła 60. rok życia.

Od lat obserwujemy proces zmiany w strukturze demograficznej ludności kraju charakteryzujący się rosnącym udziałem osób starszych w populacji ogółem. W całej Polsce widoczny jest postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Przyczyną tego jest m.in. wzrost przeciętnej długości życia, który niesie za sobą wiele wyzwań w sferze polityki społecznej państwa i poszczególnych samorządów. Przyjęło się, że za metrykalny próg starości uznaje się najczęściej 60 lat (według definicji WHO) lub 65 lat (ONZ i Eurostat). Szacuje się, że w 2035 r. liczba mieszkańców kraju spadnie do 36 mln, a odsetek kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia wzrośnie do 27%.

Według danych uzyskanych z Urzędu Stanu Cywilnego w Santoku na koniec 2024 roku łączna ilość osób 60+ mieszkających na terenie Gminy Santok wynosiła 1955. Miejscowościami, w których jest największa ilość seniorów są (1) Wawrów - 402 osoby, (2) Janczewo - 316 osób, (3) Lipki Wielkie.

Tabela nr 1. Ilość mieszkańców 60+ w podziale na płeć w roku 2024.

Lp.	miejscowość	kobiety	mężczyźni	razem
1.	Baranowice	12	8	20
2.	Czechów	81	64	145
3.	Górki	14	18	32
4.	Gralewo	102	84	186
5.	Janczewo	171	145	316
6.	Jastrzębnik	23	25	48
7.	Lipki Małe	1	4	5
8.	Lipki Wielkie	169	141	310
9.	Ludziśławice	30	22	52
10.	Mąkoszyce	3	5	8
11.	Nowe Polichno	16	15	31
12.	Płomykowo	19	20	39
13.	Santok	106	96	202
14.	Stare Polichno	84	75	159

15.	Wawrów	226	176	402
razem		1057	898	1955

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku.

Prognoza liczby ludności woj. lubuskiego do 2050 r. przewiduje, że udział osób starszych (60 lat i więcej) w 2050 r. wyniesie 40,6%, a w 2016 r. wyniósł 23,1%. Prognozuje się, że do 2050 r. liczba ludności w województwie lubuskim będzie stale zmniejszać się, przy czym tempo tego spadku przyspieszy po 2020 r. Wyraźny ubytek ludności obserwowany będzie w miastach. Przez cały okres prognozy utrzymywać się będzie ujemny przyrost naturalny, wystąpią także niekorzystne zmiany w strukturze ludności. Według danych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze liczba ludności miast w województwie lubuskim w 2050 r. będzie o 20,2% mniejsza niż w 2013 r., a na obszarach wiejskich o 3,3%. Współczynnik urbanizacji (procentowy udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności) zmniejszy się z 63,1% w 2013 r. do 58,6% w 2050 r. Według prognozy w okresie 2013-2050 r. w miastach województwa lubuskiego najbardziej zmniejszy się liczba osób w wieku 30-34 lata – o 54,7% i 25-29 lat – o 53,0%, a na wsi w wieku 25 - 29 lat – 41,2% oraz w wieku 20 - 24 lata – o 40,6%.

Największy wzrost liczby ludności zarówno w miastach, jak i na wsi wystąpi natomiast wśród osób w wieku 85 lat i więcej (odpowiednio o 276% i 251%). Przewiduje się, że proces starzenia się ludności w województwie lubuskim będzie przebiegać ze znacznie większą intensywnością niż dotychczas. W 2050 r. wiek środkowy (wyznacza granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła) wyniesie 52,7 roku i będzie zbliżony do wieku środkowego prognozowanego dla całej ludności Polski (52,9 roku). W województwie lubuskim w okresie 2013 - 2050 r. liczba osób w wieku 65 lat i więcej zwiększy się o 152,5 tys., w tym osób w wieku 80 lat i więcej o 54,8 tys. W efekcie, odsetek osób w wieku 80 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności wzrośnie 3-krotnie.

PODMIOTY REALIZUJĄCE ZADANIE

W realizacji zadań mających na celu poprawę sytuacji życiowej seniorów kluczową rolę odgrywają posiadane przez Gminę Santok zasoby. Będą one w dalszym ciągu wykorzystane przy realizacji działań na rzecz osób starszych, jak również posłużą do wdrożenia nowych działań. Należy tu wskazać w szczególności:

- jednostki organizacyjne, m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku, Środowiskowy Dom Samopomocy w Santoku,

- inne instytucje, m.in. Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Gralewie, Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku, placówki oświatowe, placówki zdrowia,
- organizacje pozarządowe – m.in. Stowarzyszenie *Bliżej siebie*, Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Santok „Pomocna dłoń”, Stowarzyszenie *Kultura pomaga*, Ochotnicze Straże Pożarne,
- kluby seniora, Koła Gospodyń Wiejskich.

DZIAŁANIA GMINY SANTOK NA RZECZ OSÓB STARSZYCH

Wyzwaniem dla Gminy jest wykorzystanie potencjału seniorów i senierek, aktywizacja społeczno-zawodowa, jak też budowanie dobrych relacji międzypokoleniowych. Gmina otwarta jest na propozycje seniorów oraz zaangażowanie w ich potrzeby.

Osoby starsze znajdujące się w niekorzystnej sytuacji materialną i bytowej z terenu gminy mogą korzystać ze wsparcia udzielanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku poprzez zapewnienie pomocy społecznej, np. usługi opiekuńcze, zasiłki, odpłatność w DPS, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa. Za aktywność społeczną i kulturalną - organizowanie aktywności lokalnej, w tym imprez integracyjnych i spotkań, np. warsztaty edukacyjne, zajęcia sportowe, taniec w głównej mierze odpowiada Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku. Z inicjatywy oddolnej funkcjonują kluby seniora, czy koła gospodyń wiejskich.

Ponadto w Gminie Santok dba się o tworzenie infrastruktury i dostępności sprzyjającej seniorom, co jest odpowiedzią na starzenie się społeczeństwa, m.in. organizowanie szkoleń dla seniorów z zakresu ekonomii, bezpieczeństwa czy nowych mediów, jak również wsparcie medyczne, m.in. placówki zdrowia, edukacja zdrowotna, akcje profilaktyczne, czy Koperta życia. W Gminie realizowany był przez kilka lat program Korpus Wsparcia Seniorów, Klub Senior +, a w ostatnim czasie otwarte zostało Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Gralewie.

POMOC SPOŁECZNA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku jest jednostką organizacyjną Gminy Santok realizującą zadania gminy z zakresu pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. OPS jest istotnym podmiotem polityki społecznej w mieście niosącym pomoc seniorom mieszkającym na terenie gminy Santok. Oferowany zakres pomocy jest bardzo szeroki, począwszy od pomocy

finansowej osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, przez usługi opiekuńcze, kierowanie do domów pomocy społecznej, zapewnienie świadczeń opiekuńczych czy wydawanie żywności (Bank Żywności).

Jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. W związku z tym postępujący proces starzenia się społeczeństwa wymusza na władzach samorządowych podejmowanie działań zmierzających do redukcji jego skutków. Częstotliwość występowania ciężkich i długotrwałych chorób oraz niepełnosprawności, w tym m.in. w związku ze starzeniem się społeczeństwa, pozwala przypuszczać, że w okresie objętym Strategią liczba osób wymagających wsparcia z tytułu chorób i niepełnosprawności będzie wzrastać. W Gminie realizowane są akcje profilaktyczne, m.in. badania cytologiczne, mammograficzne, okulistyczne, badania słuchu. Mieszkańcy są również informowani o projektach PFRON.

Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej - edycja 2024

Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej realizowany jest w Gminie Santok od kilku lat. W 2024 roku z tej formy pomocy skorzystało łącznie 5 osób, które zostały zgłoszone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. - realizatora Programu. Głównym celem jest wprowadzenie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu. Dodatkowe cele stanowią:

- poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia,
- wsparcie osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie pomocy adekwatnej do potrzeb,
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Domy pomocy społecznej

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. O umieszczenie w domu pomocy społecznej może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej pomocy z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych lub pomoc opiekuńcza jest niewystarczająca. Jednak umieszczenie w domu pomocy społecznej jest formą pomocy stosowaną tylko w przypadku braku możliwości rozwiązania problemu innymi dostępnymi sposobami. W 2024 roku w domach pomocy społecznej przebywało 18 osób, którym wydano decyzje kierującą i decyzję o odpłatności. Należy zauważyć, że koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej znacznie wzrósł w porównaniu do lat ubiegłych, jak również wzrosło zapotrzebowanie na kierowanie do placówki.

Usługi opiekuńcze

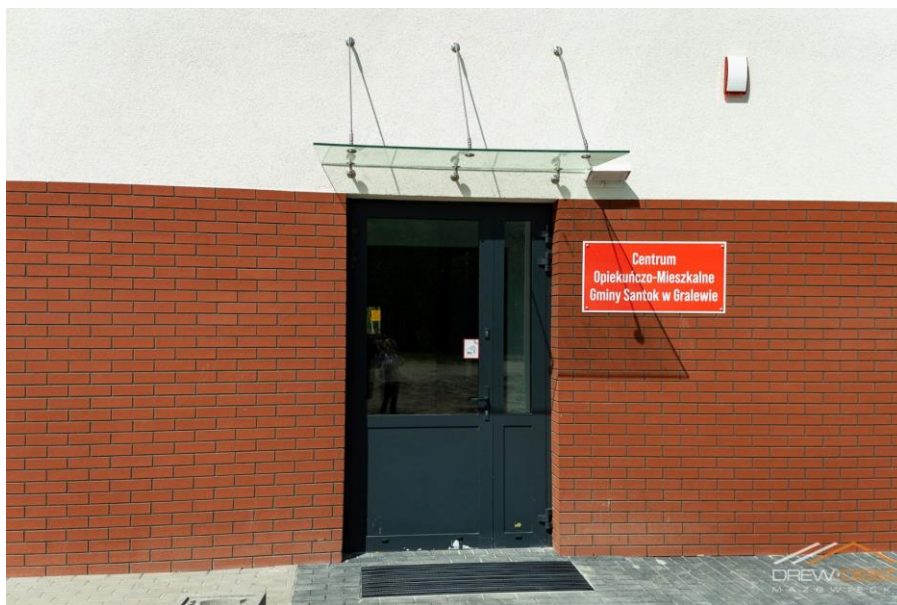
Usługi opiekuńcze, które zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przysługują:

- osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni,
- osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Pracownicy socjalni rozeznają potrzeby i prowadzą postępowania w sprawie przyznania pomocy. Osoby starsze mogą zostać objęte usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania. Usługi opiekuńcze przyznawane są osobom, które ze względu na stan zdrowia, wiek lub inną przyczynę wymagają pomocy osób innych, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożności zapewnienia jej przez rodzinę. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, realizowane przez opiekunki zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2024 r. z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystały 3 osoby. Koszt świadczenia usług wyniósł 27383,30 zł. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku zatrudniał 3 opiekunów na umowę zlecenie. Osoby świadczące usługi opiekuńcze systematycznie są informowane o możliwości uczestnictwa w bezpłatnych specjalistycznych szkoleniach online.

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Gralewie

W 2023 roku Gmina Santok pozyskała środki finansowe na zadanie dofinansowane z budżetu państwa ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” (Moduł I). Inwestycja objęła wykonanie robót budowlanych w zakresie budowy budynku miejscowości Gralewo. Rada Gminy Santok przyjęła Uchwałę Nr LXXII/614/2024 z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie utworzenia Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Gralewie. Centrum, o którym mowa działa w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, a jego realizacja zostanie powierzona podmiotowi ekonomii społecznej. Finansowanie COM jest ze środków Funduszu Solidarnościowego, a także - zgodnie z Uchwałą Nr III/18/2024 Rady Gminy Santok z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia pod nazwą Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Gralewie określa odpłatność za pobyt w ośrodku wsparcia – naliczana będzie odpłatność za pobyt w ośrodku.

Źródło: Drew-Plast Mazowiecki

Centrum przeznaczone jest dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Mieszkańcy będą mieli zapewnione usługi zamieszkiwania w ramach pobytu dziennego lub całodobowego. Z opieki w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Gralewie może skorzystać 20 osób, tj. 13 w trybie całodobowym i 7 w trybie dziennym. Zarządzeniem Wójta Gminy Santok z dnia 21 sierpnia 2025 r. został ogłoszony konkurs na realizację zadania

publicznego w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych pod nazwą *Prowadzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w m. Gralewie*. W drodze ogłoszonego konkursu została wybrana Fundacja Stephanus. Zadanie ma zostać zrealizowane od 01listopada 2025 r. do 31 października 2028 r.

Klub „Senior+” w Płomykowie

Klub Senior + w Płomykowie został powołany Uchwałą Nr XLVII/431/2022 Rady Gminy Santok z dnia 14 września 2022 r. w sprawie: utworzenia ośrodka wsparcia Klubu Senior + w Płomykowie oraz nadania statutu. Został utworzony w celu zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów 60+, którzy są nieaktywni zawodowo w życiu społecznym oraz zapewnienia im wsparcia poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej. W 2024 roku w zajęciach uczestniczyło 36 nieaktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Santok. Najlichniesza grupa uczestników to seniorzy z Płomykowa, Santoka, Czechowa oraz Starego Polichna. Spotkania odbywają się 4 razy w tygodniu (poniedziałki, wtorki, środy i czwartki), tygodniowy czas pracy wynosi 20 godzin. Na co dzień w Klubie odbywają się m.in. zajęcia edukacyjne, profilaktyczne, sportowe, warsztaty z rękodzieła, warsztaty ogrodnicze, zajęcia kulinarne itp., jak również jest to czas na rozmowę, spotkania międzypokoleniowe czy odpoczynek. W ramach Programu Wieloletniego „SENIOR+” na lata 2021–2025 Edycja 2021 działalność Klubu Senior+ w Płomykowie zakończy się w styczniu 2026 r.

KULTURA

Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku

Głównym zadaniem CKiR w Santoku jest popularyzacja wśród mieszkańców gminy Santok szeroko rozumianej działalności kulturalnej. W ofercie znajdują się: zajęcia artystyczne, edukacyjne i rekreacyjne oraz przeglądy, konkursy, wystawy i wiele innych wydarzeń kulturalnych, które umożliwiają intelektualne spędzenie wolnego czasu. Ważnym wydarzeniem jest coroczna organizacja Gminnego Dnia Seniorów. Informacje do seniorów trafiają poprzez plakaty, ulotki, media społecznościowe czy tablice ogłoszeń.

Biblioteki Gminne

Gminne Biblioteki to miejsca służące edukacji i integracji społeczności lokalnej. Placówka wspiera rozwój lokalnej społeczności udostępniając swoje zbiory oraz podejmuje zadania z zakresu edukacji i kultury. Ważnym zadaniem, jakie stawia sobie Biblioteka jest

upowszechnianie czytelnictwa oraz kształtowanie właściwych nawyków i zachowań czytelniczych, a także pozytywnych postaw wobec książki i czytania. Równie ważnym zadaniem Biblioteki jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelników w różnym wieku, wspomaganie systemu edukacji oraz upowszechnianie wiedzy na temat nauki i kultury. Biblioteka swoją ofertą stara się objąć osoby z niepełnosprawnościami oraz niemogące z ważnych powodów przychodzić do placówki, przejawia się to poprzez współpracę m.in. ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Santoku. Na terenie gminy Santok funkcjonują dwie biblioteki.

Biblioteka w Santoku to najstarsza placówka kultury w gminie, działająca nieprzerwanie od 1945 roku. Świadczy to o bogatej historii i trwałym wpływie na życie kulturalne lokalnej społeczności. Na przestrzeni lat biblioteka wielokrotnie zmieniała swoją siedzibę, dostosowując się do rosnących potrzeb mieszkańców. Od 2005 roku mieści się w dogodnej lokalizacji w centrum Santoka, zapewniając łatwy dostęp do swoich zasobów.

Źródło: CKiR w Santoku

Biblioteka w Lipkach Wielkich, działająca nieprzerwanie od 1957 roku, to ważny punkt na kulturalnej mapie gminy. Zlokalizowana w samym centrum wsi, jest miejscem przyjaznym i dostępnym dla wszystkich mieszkańców. To nie tylko wypożyczalnia książek, ale także przestrzeń sprzyjająca spotkaniom, rozwojowi i integracji lokalnej społeczności.

Kluby Seniora

Od 2019 roku na terenie Gminy Santok funkcjonują Kluby seniora, które są inicjatywą oddolną. Spotkania w klubach odbywają się w salach wiejskich, które są udostępniane seniorom bezpłatnie:

1. Lipki Wielkie, ul. Szosowa 72
2. Czechów, ul. Kalinowa 34
3. Stare Polichno, ul. Sportowa 9
4. Jastrzębnik 36.

Źródło: <https://santok.pl>

Obecnie spotyka się w klubach średnio 20 osób na zajęciach z tańca terapeutycznego, rękodzieła, zajęciach sportowych czy edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa czy zdrowia. Ważne jest, że seniorzy z poszczególnych klubów ze sobą się spotykają, zarówno na imprezach senioralnych, jak i lokalnych akcjach. Inicjują wiele działań lokalnych. Tym samym budowana jest między sołectka więź oraz przeciwdziała się osamotnieniu. W klubie seniora można spotkać się np. z sąsiadem czy sąsiadką w podobnym wieku i wspólnie z nim spędzać czas w miłej atmosferze. Taka właśnie jest idea klubów seniora – mają integrować i wspierać aktywność osób starszych, ale przede wszystkim zapewniać im dobre towarzystwo w pobliżu miejsca zamieszkania.

Organizacje pozarządowe

1. **Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Santok „Pomocna Dłoń”** w Santoku działa na rzecz mieszkańców Gminy Santok, wspierając dzieci, seniorów, rodziny, a także środowisko i lokalną kulturę. Organizując warsztaty, wydarzenia, akcje społeczne oraz

prowadząc świetlice podwórkowe. Swoją siedzibę ma pod adresem Santok, ul. Gorzowska 19.

2. **Stowarzyszenie Kultura Pomaga w Santoku** zajmuje się wspieraniem działalności statutowej Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku, działalność na rzecz społeczności lokalnej w zakresie kultury, rekreacji, turystyki oraz sportu, działalność na rzecz seniorów i osób starszych, działania wspierające profilaktykę uzależnień, promocja obszaru oraz partnerstwa lokalnego, rozwijanie zainteresowań uczestników w dziedzinach kultury, rekreacji, turystyki i sportu, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych oraz w ciężkiej sytuacji finansowej, wspieranie i organizowanie działań mających na celu ochronę dóbr kultury i tradycji, działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami. Swoją siedzibę ma pod adresem Santok, ul. Gorzowska 37.
3. **Koła Gospodyń Wiejskich w m. Santok, Janczewo, Wawrów, Gralewo, Lipki Wielkie, Płomykowo, Baranowice, Czechów**, które są dobrowolną, niezależną organizacją społeczną działającą na terenach wiejskich, mającą na celu integrację lokalnej społeczności, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, kultywowanie tradycji i folkloru oraz dbanie o dobrobyt rodzin wiejskich. KGW mają na celu wszechstronny rozwój obszarów wiejskich i mogą ubiegać się o wsparcie finansowe z budżetu państwa, przy czym wysokość dotacji zależy od liczby członków.
4. **Stowarzyszenie „Blżej siebie” w Wawrowie** - celem stowarzyszenia jest wzbudzanie lokalnej międzyludzkiej solidarności dla poprawy warunków życia osób potrzebujących, rozwoju dzieci i młodzieży, aktywizacji osób starszych ochrony i rozwoju przestrzeni publicznej przy uwzględnieniu wartości chrześcijańskich i nauki społecznej kościoła katolickiego. Swoją siedzibę ma pod adresem Wawrów 12A.

OPIEKA ZDROWOTNA

Starość jest fazą życia charakteryzującą się nasileniem niekorzystnych zmian obejmujących wszystkie sfery funkcjonowania człowieka: biologiczną, psychiczną i społeczną. W opinii geriatrów starzenie się postępuje etapami. Po przekroczeniu wieku 75 lat na skutek pogarszania się stanu zdrowia rośnie zapotrzebowanie na świadczenia medyczne i opiekuńcze.

Osoby w wieku powyżej 85 lat najczęściej wymagają stałej opieki. Proces starzenia się organizmu ulega przyspieszeniu, gdy towarzyszą mu różnego typu schorzenia. W związku z tym można mówić o fizjologicznym starzeniu się. Podstawowa opieka zdrowotna (POZ) jest częścią systemu, zapewniającą wszystkim osobom uprawnionym do świadczeń

zamieszkałym/przebywającym na terytorium Polski kompleksowe i skoordynowane świadczenia opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania. Świadczenia udzielane są w warunkach ambulatoryjnych (w gabinecie, poradni lub przychodni), a w przypadkach uzasadnionych medycznie, także w domu pacjenta (również w domu pomocy społecznej). Świadczenia opieki zdrowotnej w POZ oparte jest na prawie do imiennego wyboru lekarza, pielęgniarki, położnej podstawowej opieki zdrowotnej.

Podstawowa opiekę zdrowotną w gminie Santok zapewniają:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Jolanta Błażejczyk, Santok ul. Gorzowska 43.
2. Poradnia stomatologiczna, Aleksandra Borowska-Drewing Indywidualna Praktyka Lekarska, Santok ul. Gorzowska 43.
3. Poradnia Ginekologiczno - Położnicza J. Szymczak-Brych, Santok ul. Gorzowska 43.
4. Indywidualna praktyka pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, Santok ul. Gorzowska 43.
5. NZOZ " J.H.O. ESKULAP " s.c. Zespół Lekarzy Rodzinnych Filia Ośrodek Zdrowia w Lipkach Wielkich, Lipki Wielkie ul. Szosowa 107.
6. Poradnia Stomatologiczna Aleksandra Gawęł-Gorska, Lipki Wielkie ul. Szosowa 107.
7. Gabinet pielęgniarki i położnej środowiskowej, Lipki Wielkie ul. Szosowa 107.
8. Pracownia rehabilitacji w Lipkach Wielkich, Lipki Wielkie ul. Szosowa 107.

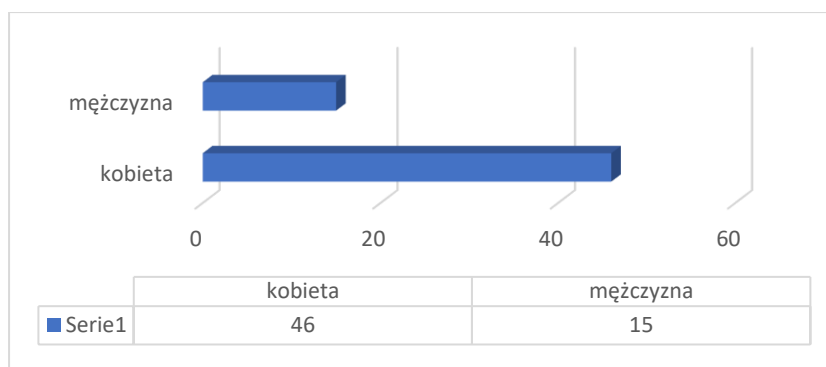
W 2025 roku w miejscowości Santok ruszył program finansowany z funduszy unijnych *WRACAJ DO FORMY Z BONUMED* - rehabilitacji dla osób pracujących. Z zabiegów rehabilitacyjnych mogą skorzystać mieszkańcy całego województwa (fizyko- i kinezyterapia). Nad powrotem do sprawności czuwa zespół specjalistów – lekarz rehabilitacji, medycyny pracy, psycholog, rehabilitanci i dietetyk.

OKREŚLENIE POTRZEB W ZAKRESIE POLITYKI SENIORALNEJ BADANIE ANKIETOWE

Poniżej przedstawiono wyniki badań najważniejszych obszarów życia seniorów. W badaniu wzięło udział 61 mieszkańców Gminy Santok, co stanowi 3,12% ogółu mieszkańców powyżej 60 roku życia. W pierwszej części ankiety respondenci zostali zapytani o płeć, wiek, wykształcenie oraz o ich aktywność zawodową, sytuację rodzinną. W dalszej części badania zostali zapytani m.in. o ocenę swego stanu zdrowia, codzienne problemy, formy spędzania wolnego czasu, potrzeby w zakresie usług bezpłatnych lub ulgowych dedykowanych

seniorom. Poniżej na wykresach zostały przedstawione odpowiedzi udzielane przez seniorów na poszczególne pytania.

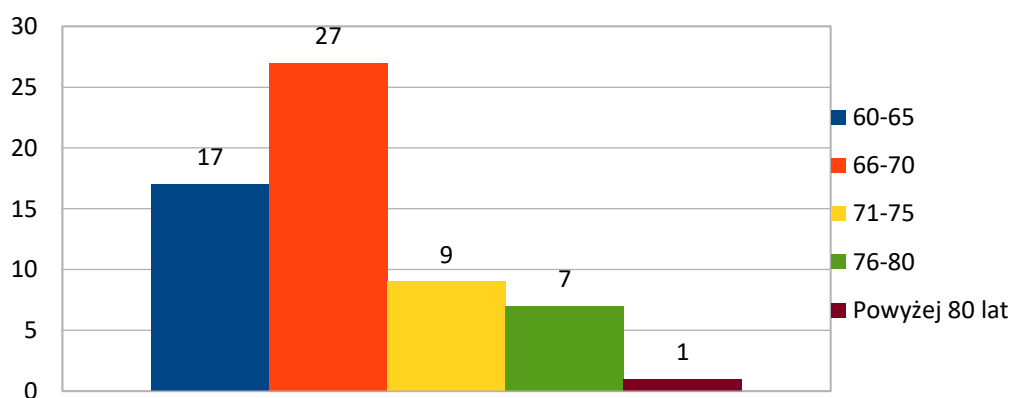
Wykres 1. Struktura płci respondentów badania ankietowego.

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wykres pokazujący strukturę płci respondentów przedstawia udział kobiet i mężczyzn w badaniu ankietowym. Wyniki tego wykresu wskazują na znaczną przewagę kobiet wśród respondentów. Takie rozłożenie może sugerować, że kobiety częściej angażują się w badania ankietowe lub, w kontekście polityki senioralnej, mogą być bardziej skłonne do wyrażania swoich opinii na temat działań miejskich skierowanych do seniorów. Ponadto, odzwierciedla to także w pewnym stopniu demograficzną strukturę seniorów w gminie Santok, tzn. kobiety stanowią większą część populacji osób starszych.

Wykres 2. Struktura wieku respondentów uczestniczących w badaniu ankietowym.

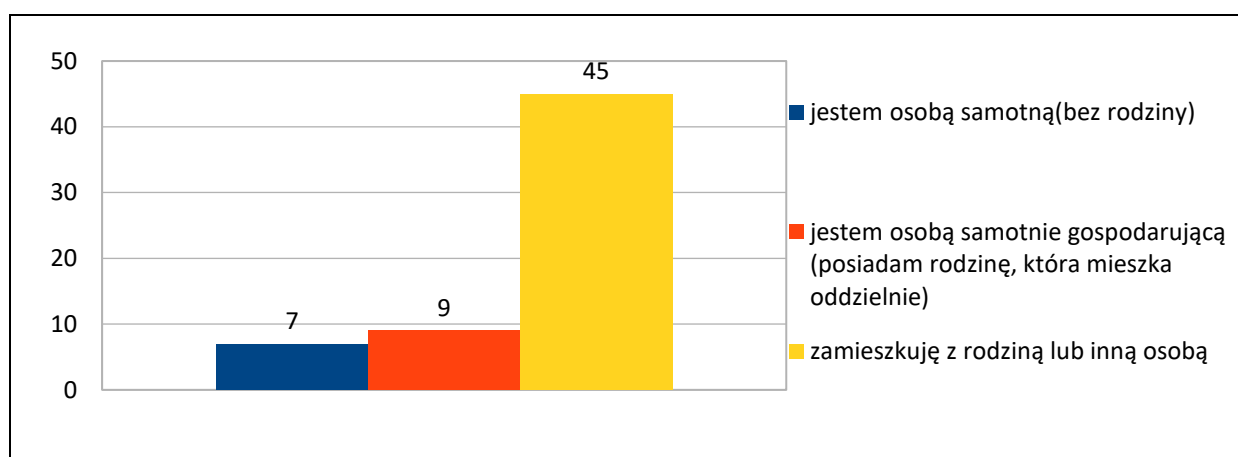

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Na wykresie 2 przedstawiono rozkład wiekowy seniorów biorących udział w badaniu ankietowym. Największy odsetek uczestników pochodzi z grupy wiekowej 66-70 lat, która

stanowi 44% wszystkich respondentów. Kolejną liczną grupą są seniorzy w wieku 60-65 lat, którzy stanowią 27% uczestników badania. Grupa 71-75 lat obejmuje 14% seniorów, co oznacza, że osoby w starszych przedziałach wiekowych również stanowią istotny procent wśród badanych. Udział seniorów w przedziale 76-80 lat wynosi 11%, co wskazuje na mniejszy odsetek osób starszych w tej grupie wiekowej. Najmniejszy odsetek stanowią osoby 80+, które stanowią 1,6% wszystkich uczestników badania. Rozkład wiekowy uczestników badania wskazuje na przewagę osób w średnim wieku (66-75 lat), co może sugerować, że osoby starsze, powyżej 80. roku życia, mogą być mniej aktywne w zakresie udziału w badaniach ankietowych, zwłaszcza tych przeprowadzanych w formie online. Można także zauważyć, że osoby w młodszych grupach wiekowych, 60-65 lat, również wykazują aktywność w badaniu.

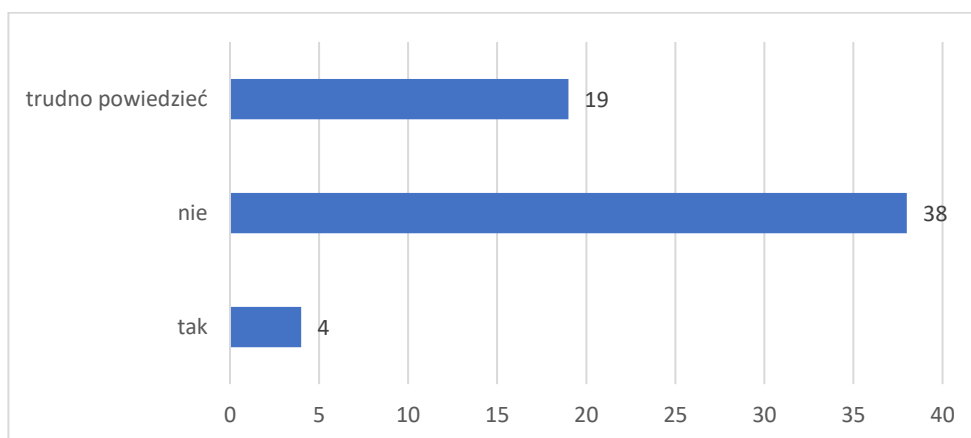
Wykres 3. Struktura odpowiedzi na pytanie: Jaka jest Pana/i struktura gospodarstwa domowego?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykres nr 3 pokazujący odpowiedzi na pytanie „Jaka jest Pana/i struktura gospodarstwa domowego?” przedstawia rozkład odpowiedzi wśród seniorów uczestniczących w badaniu. Największy odsetek badanych (73%) wskazuje na wspólne zamieszkanie z rodziną lub inną osobą, takie sytuacje mogą sugerować silniejsze więzi rodzinne i tradycyjny model wspólnego życia. 14% badanych mieszka samotnie, posiada rodzinę która mieszka oddzielnie. Najmniejszy odsetek badanych 11% jest osobą samotną, bez rodziny. Jest to grupa, która może potrzebować wsparcia w zakresie usług domowych, opieki zdrowotnej, jak i działań na rzecz przeciwdziałania izolacji społecznej. Wskazuje to także na potrzebę inwestowania w infrastrukturę wspierającą seniorów żyjących samotnie, na przykład poprzez rozwój usług opieki w domu, czy programów społecznych skierowanych do osób starszych.

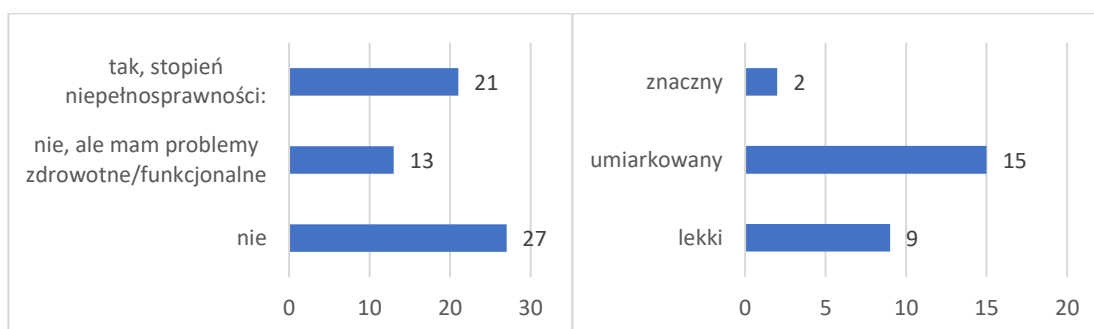
Wykres 4. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające środki finansowe?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki badania wskazują, że zdecydowana większość seniorów w Gminie Santok (62%) nie miała trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające środki finansowe. Gospodarstwa domowe utrzymują się w głównej mierze z otrzymywanych emerytur lub rent. Badani mogli stwierdzić wystarczające środki na utrzymanie z uwagi na wcześniejsze pytanie ankietowe, z którego wynikało że większa część badanych mieszka z rodziną lub inną osobą, co ma znaczny wpływ na gospodarstwo domowe. 31% badanych nie potrafiła sprecyzować odpowiedzi. Najmniejsza grupa (6,5%) wskazała, że miała trudności z powodu braku wystarczających środków finansowych. Może to mieć związek z tym, iż prowadzą samodzielne gospodarstwa domowe, często z niskimi świadczeniem.

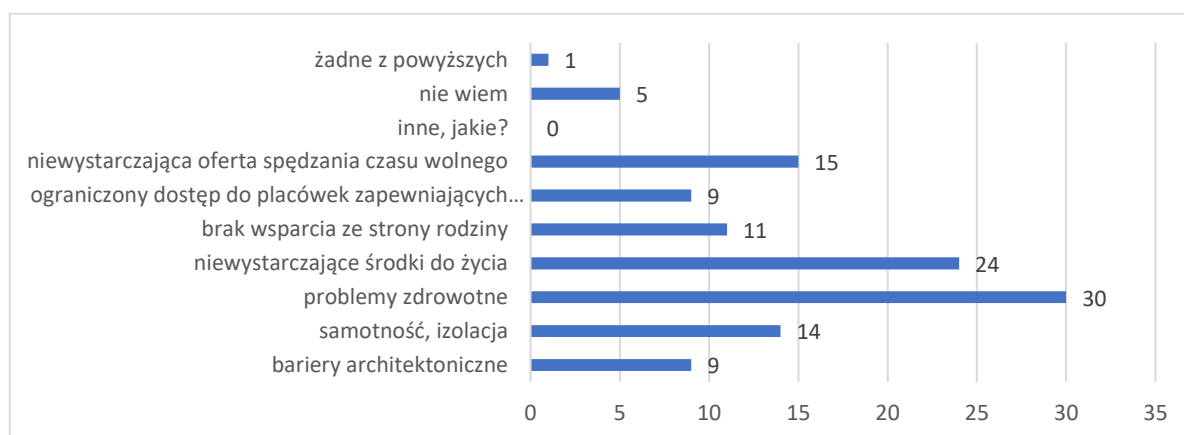
Wykres 5. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy jest Pan/Pani osobą z niepełnosprawnościami?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykres pokazujący odpowiedzi na pytanie „Czy jest Pan/Pani osobą z niepełnosprawnościami?” przedstawia rozkład odpowiedzi wśród seniorów uczestniczących w badaniu w podziale na trzy kategorie, które przedstawiają stopień niepełnosprawności lub jej brak oraz rodzaj niepełnosprawności. Największy odsetek (44%) badanych nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności, co może sugerować, że większość seniorów w Gminie Santok nie zmagają się z problemami zdrowotnymi na tyle poważnymi, by wymagały one formalnego uznania ich za osoby z niepełnosprawnością. Z kolei 14% seniorów wskazało, że posiada orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności. Osoby te osoby mają pewne ograniczenia w codziennym funkcjonowaniu, ale w mniejszym stopniu niż osoby z umiarkowaną lub znaczną niepełnosprawnością. Względnie duży odsetek odpowiedzi dotyczy umiarkowanego i znacznego stopnia niepełnosprawności, co wskazuje na konieczność szczególnej uwagi ze strony polityki senioralnej w zakresie zapewnienia odpowiednich form wsparcia. Rozkład odpowiedzi wskazuje, że chociaż większość seniorów w Gminie Santok nie zmagają się z poważną niepełnosprawnością, to jednak istotna część badanej grupy wymaga wsparcia związanego z różnymi stopniami niepełnosprawności. Odpowiedzi te mogą sugerować, że gmina powinna skierować część swoich działań na poprawę jakości życia seniorów, którzy borykają się z problemami zdrowotnymi, oferując im odpowiednią pomoc społeczną, medyczną oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do ich możliwości.

Wykres 6. Struktura odpowiedzi na pytanie: Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie?

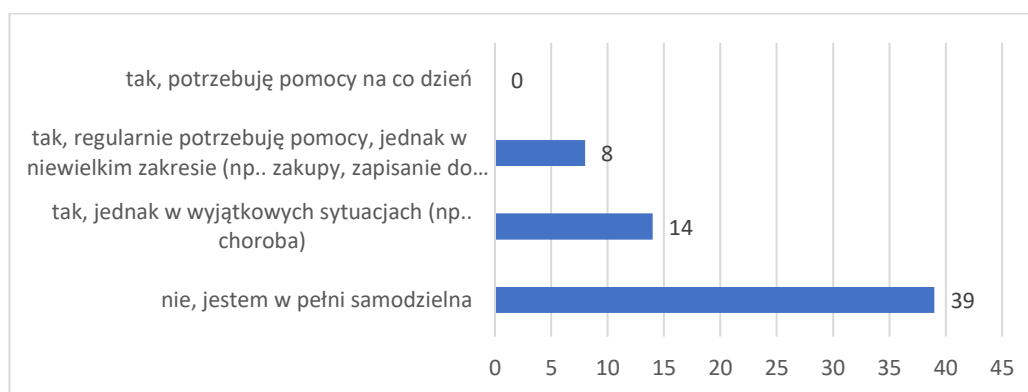

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie dotyczące najważniejszych problemów seniorów w osóbach starszych w Gminie wskazują na kilka kluczowych obszarów, które wymagają uwagi, a także na kwestie, które są postrzegane jako mniej problematyczne. Największym problemem wśród

seniorów, według badanych, wydają się być problemy zdrowotne, które są oceniane negatywnie przez 49% respondentów co sugeruje, że duża część seniorów w Gminie Santok zmaga się z trudnościami w tej dziedzinie. Może mieć to związek się z długim czas oczekiwania do lekarzy specjalistów oraz brak lekarzy geriatry, wysokimi kosztami leków. Kolejnym problemem z jakim borykają się seniorzy są niewystarczające środki do życia (39%), co może mieć związek z niskimi świadczeniami, lub korzystaniem ze wsparcia instytucji pomocowych jako jedynych źródeł dochodu (np. zasiłki stałe). 24% badanych uważa, że jest niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego. Samotność również jest uznawana za istotny problem, z 22% odpowiedzi wskazujących na negatywne oceny. Wskazuje to na potrzebę rozwoju inicjatyw wspierających integrację społeczną seniorów. Seniorzy jako jeden z problemów wskazali brak wsparcia ze strony rodziny (18%).

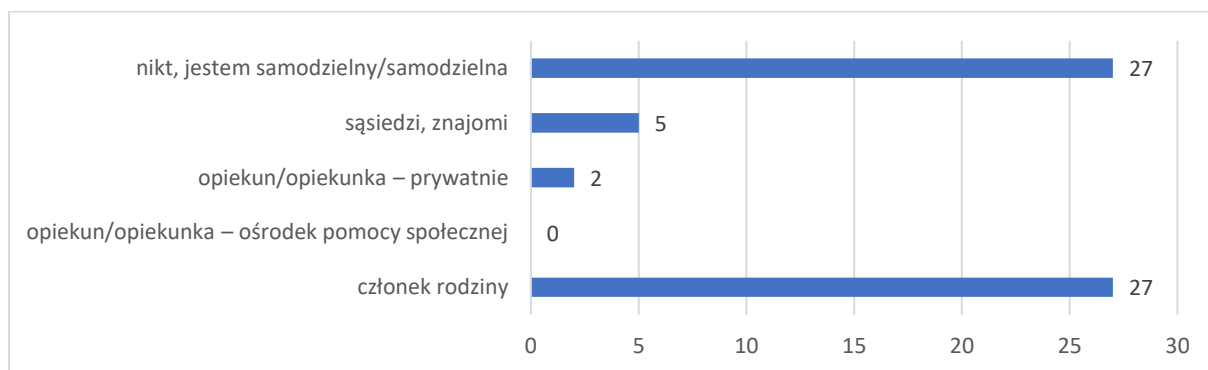
Wykres 7. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy potrzebuje Pan/Pani pomocy innych osób w codziennym życiu?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie dotyczące tego „Czy potrzebuje Pan/Pani pomocy innych osób w codziennym życiu?” 49% badanych wskazało, że nie potrzebuje pomocy, ponieważ jest w pełni samodzielny/a. Z kolei 22% seniorów korzysta z pomocy innych tylko w wyjątkowych sytuacjach takich jak np. choroba. Najmniejszy odsetek badanych (13%) korzysta z takiej pomocy regularnie, jednak w niewielkim zakresie związanym z czynnościami życia codziennego. Na podstawie odpowiedzi seniorów z terenu Gminy Santok, można stwierdzić że należy zwrócić większą uwagę na zapewnienie dla osób starszych wsparcia w postaci usług opiekuńczych.

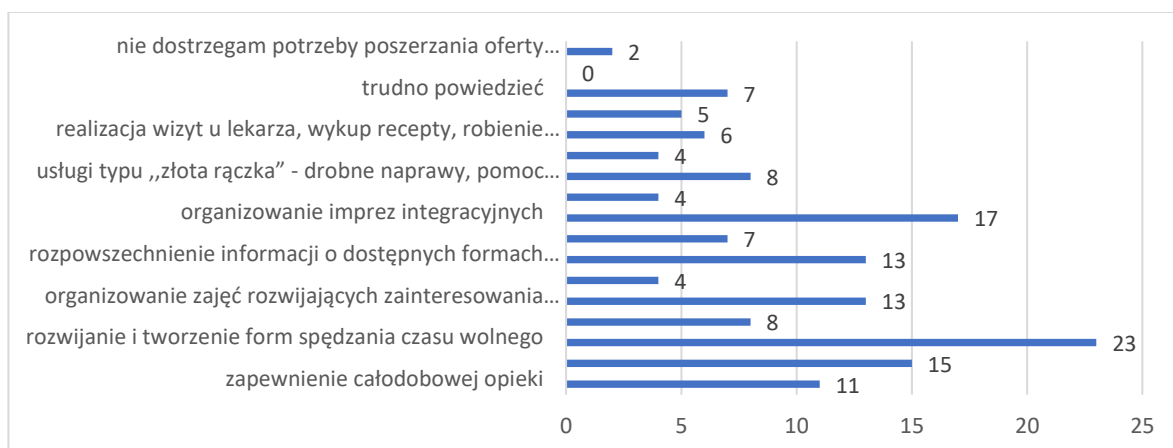
Wykres 8. Struktura odpowiedzi na pytanie: Kto udziela Panu/Pani pomocy w codziennych czynnościach?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie, „Kto udziela Panu/Pani pomocy w codziennych czynnościach?” 44% badanych seniorów wskazało, że pomocy udziela im członek rodziny. Ta sama ilość badanych nie korzysta z pomocy ponieważ jest samodzielna. Jedynie 8% badanych korzysta z pomocy sąsiadów albo znajomych. Nikt z badanych nie wskazał Ośrodka Pomocy Społecznej jako udzielającego pomocy. Wnioski płynące z tego badania pokazują, że seniorzy w Gminie Santok radzą sobie w codziennych czynnościach. Niemniej jednak, niewielki odsetek osób wskazuje na potencjalne obszary do poprawy, które mogą obejmować np. dostępność do usług pomocowych, zwiększenie informowania seniorów o dostępnych formach wsparcia, które warto dalej monitorować i rozwijać w kontekście polityki senioralnej.

Wykres 9. Struktura odpowiedzi na pytanie: W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania osób z niepełnosprawnościami i osób starszych na terenie Gminy Santok?

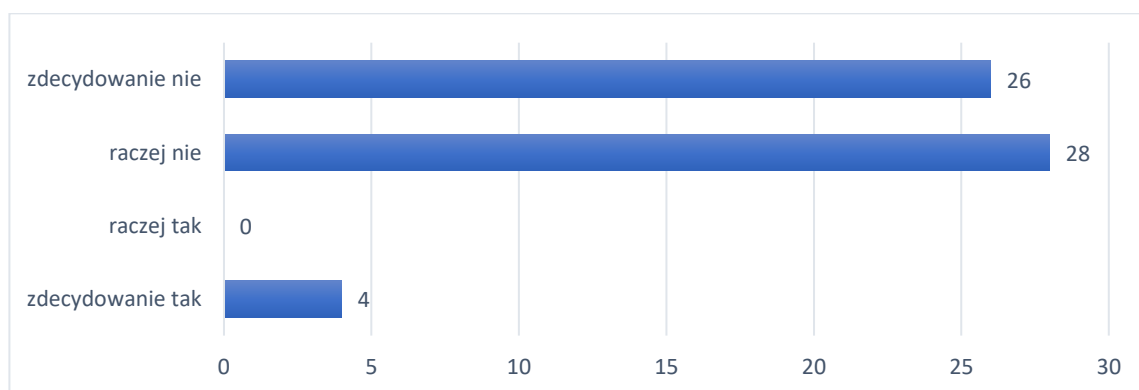

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Seniorzy wskazali także kilka kluczowych obszarów, w których gmina mogłoby ich wesprzeć. Wyniki odpowiedzi na pytanie dotyczące „W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania osób z niepełnosprawnościami i osób starszych na terenie Gminy Santok?”, 37% badanych seniorów wskazało rozwijanie i tworzenie form spędzania czasu wolnego (wykres 9). Organizowanie imprez integracyjnych było kolejną potrzebą wskazaną przez 27% seniorów. Kolejną potrzebą jaką wskazali seniorzy z terenu Gminy Santok było prowadzenie placówek wsparcia dziennego, co wynika z potrzeby aktywizacji społecznej. Rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy wskazało 21% badanych. Ta sama ilość badanych wskazała organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania (np. sportowe, komputerowe, plastyczne), co sugeruje, że seniorzy w z Gminy Santok odczuwają potrzebę większej oferty kulturalnej, która byłaby być skierowana specjalnie do nich. Istotny jest także dostęp do przestrzeni, w których seniorzy mogliby spotykać się, integrować i spędzać czas w towarzystwie innych osób w podobnym wieku. Wydarzenia kulturalne oraz stworzenie dedykowanych miejsc spotkań to ważny element wspierający aktywność społeczną seniorów, co ma szczególne znaczenie w kontekście walki z samotnością i wykluczeniem społecznym tej grupy wiekowej. 18% seniorów wskazało na zapewnienie całodobowej opieki co może wskazywać na potrzebę stałej pomocy w podstawowych czynnościach, pielęgnacji, higienie i życiu codziennym z uwagi na np. prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego.

Badanie przeprowadzone wśród seniorów dostarcza cennych informacji na temat ich potrzeb i oczekiwań wobec gminy, a także wskazuje na obszary, w których gmina mogłoby w szczególny sposób wesprzeć starszych mieszkańców.

Wykres 10. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy czuje się Pan/Pani osamotniony/a?

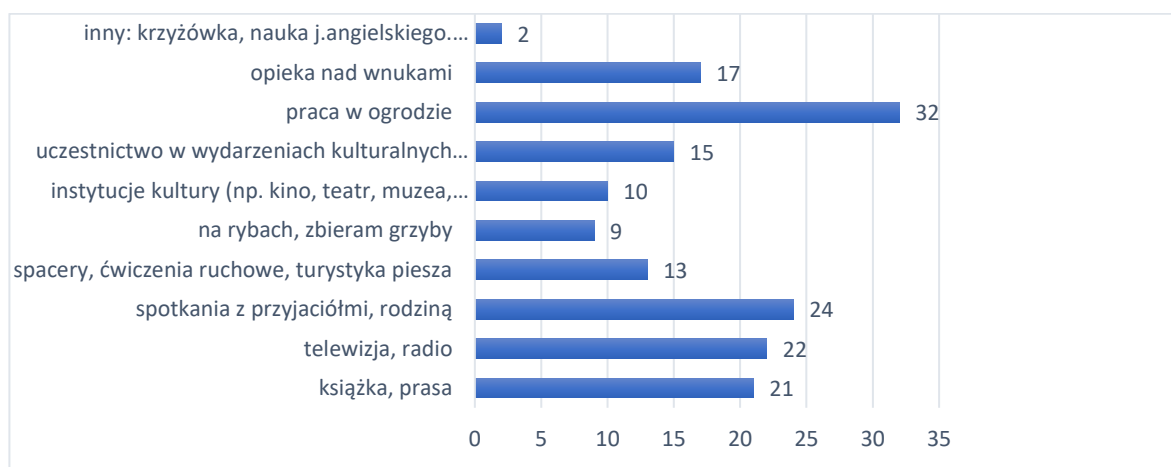

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Na wykresie 10 zilustrowano odpowiedzi na pytanie: Czy czuje się Pan/Pani osamotniony/a? w którym respondenci wskazali, że zdecydowanie nie czują się samotni (42%)

oraz raczej nie (45%). To istotna informacja, ponieważ należy w dalszym ciągu zachęcać seniorów do aktywnego życia społecznego, korzystania z technologii, rozwijania zainteresowań, uczestnictwa w zajęciach sportowych i wolontariacie. Choć tylko niewielki odsetek badanych (6%) odpowiedział, że zdecydowanie tak warto zwrócić uwagę na potrzeby tej grupy w kontekście wsparcia psychologicznego i zmniejszenia skali izolacji społecznej.

Wykres 11. Struktura odpowiedzi na pytanie: Jak Pan/Pani spędza wolny czas?

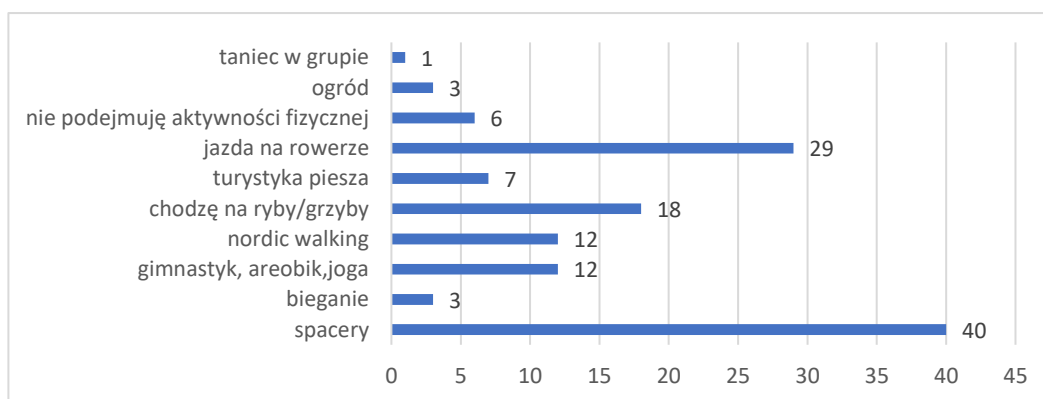

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie dotyczące sposobów spędzania czasu wolnego przez seniorów w Gminie Santok wskazują na różnorodność aktywności, które seniorzy uznają za wartościowe i przyjemne. Najpopularniejszą formą spędzania czasu wolnego wśród seniorów były prace w ogrodzie, które zadeklarowało aż 52% respondentów. 39% respondentów wskazało, że spędza czas wolny na spotkaniach z przyjaciółki, rodziną. Spotkania z rodziną, przyjaciółmi czy innymi osobami w podobnym wieku pozwalają seniorom na utrzymywanie więzi społecznych, które są kluczowe dla ich poczucia przynależności i integracji w społeczności lokalnej. Seniorzy spędzają także czas wolny oglądając telewizję, słuchając radio (36%), czytają także książki, czytają prasę (34%). To wskazuje na zainteresowanie literaturą oraz chęć pozyskiwania wiedzy i informacji z różnych źródeł. Seniorzy spędzający czas w ten sposób mogą nie tylko rozwijać swoje zainteresowania, ale także poprawiać kondycję intelektualną oraz utrzymywać aktywność umysłową. Badani seniorzy (21%) wskazało na spędzanie czasu wolnego na spacerach, ćwiczeniach ruchowych, turystyce pieszej. To wskazuje na dużą aktywność fizyczną seniorów i ich chęć do utrzymania zdrowia poprzez spacer. Wykonywanie takich aktywności na świeżym powietrzu może również pozytywnie wpływać na samopoczucie psychiczne seniorów, pozwalając im na relaks i odprężenie. Badani seniorzy

(24%) uczestniczą także w wydarzeniach kulturalnych na terenie gminy, co sugeruje, że kontakty międzyludzkie i życie społeczne są ważnym aspektem spędzania wolnego czasu. 27% badanych czas wolny spędza na opiece nad wnukami, co jest formą spędzania czasu, która pozwala na utrzymywanie silnych więzi rodzinnych. Taka aktywność może przynosić zarówno satysfakcję, jak i poczucie spełnienia. Warto dodać, że opieka nad wnukami często wiąże się z emocjonalną bliskością, ale także z obowiązkami, co może być zarówno wyzwaniem, jak i źródłem radości dla seniorów. Około 24% seniorów uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych, co pokazuje, że mimo ograniczeń związanych z wiekiem, część z nich nadal aktywnie korzysta z oferty kulturalnej dostępnej w Gminie Santok. Obejmuje to m.in. udział w koncertach, wystawach, spektaklach czy innych wydarzeniach kulturalnych. Niecałe 14% spędza czas wolny na rybach lub zbiera grzyby.

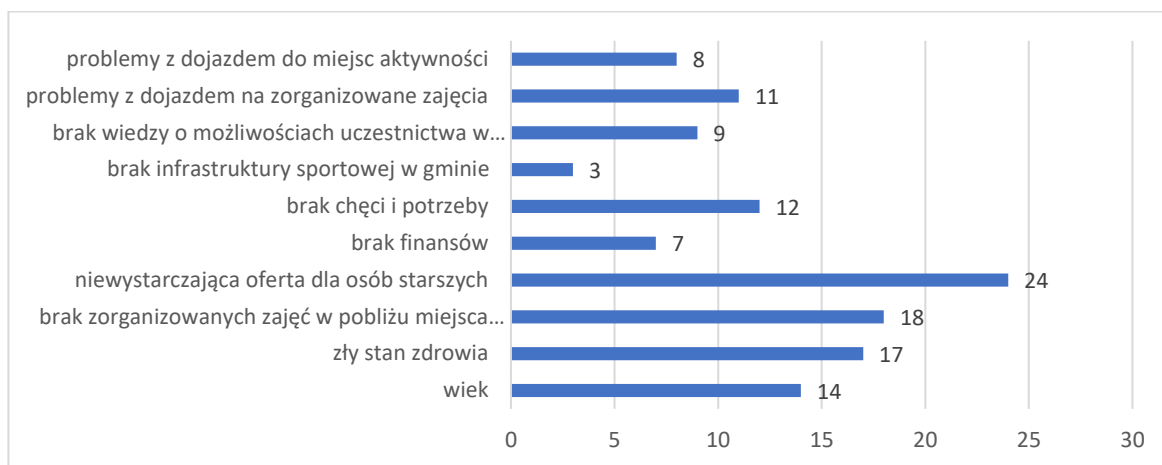
Wykres 12. Struktura odpowiedzi na pytanie: W jakich formach aktywności fizycznej Pan/Pani uczestniczy?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykres przedstawiający odpowiedzi na pytanie „W jakich formach aktywności fizycznej Pan/Pani uczestniczy?” ilustruje, jaka część badanych seniorów w Gminie Santok angażuje się w aktywność fizyczną. Najwyższy odsetek 65% deklaruje spacerowanie, jako formę aktywności. Pośród badanych seniorów 47% jeździ na rowerze. Wykonywanie takich aktywności na świeżym powietrzu może również pozytywnie wpływać na samopoczucie psychiczne seniorów, pozwalając im na relaks i odprężenie. Seniorzy spędzają także aktywnie czas na chodzeniu na ryby, grzyby (29%), popularną wśród badanych aktywnością jest gimnastyka, aerobik, joga, nordic walking (19%). Widać, że seniorzy z Gminy Santok cenią sobie aktywność fizyczną.

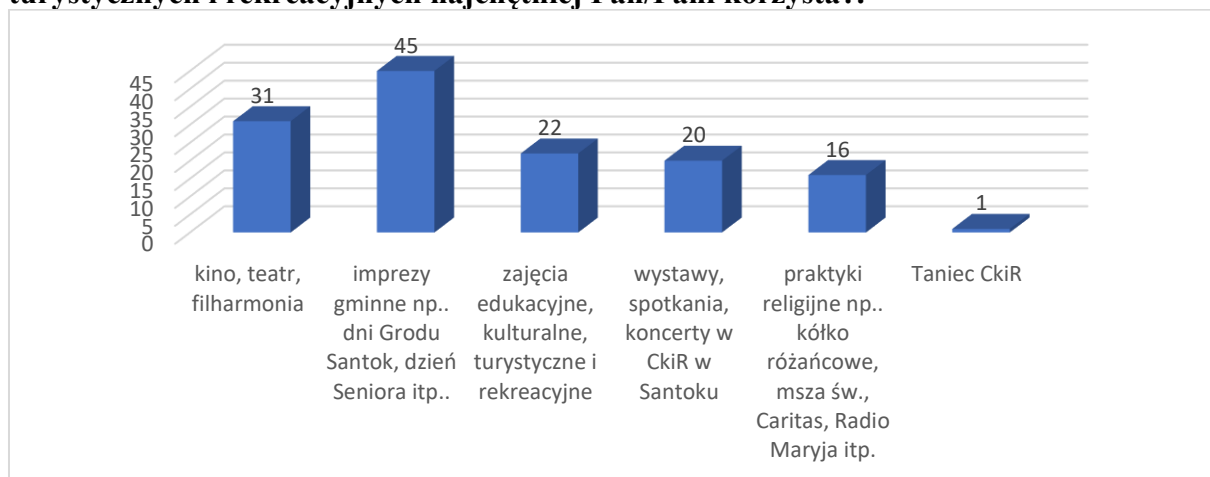
Wykres 13. Struktura odpowiedzi na pytanie: Bariery uczestnictwa w formach aktywności fizycznej?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Seniorzy wskazali także kilka barier uczestnictwa w formach aktywności fizycznej. Według nich największym problemem jest niewystarczająca oferta dla osób starszych (39%), co sugeruje, że seniorzy w Gminie Santok odczuwają potrzebę większej oferty sportowej, która byłaby być skierowana specjalnie do nich. Brak organizowania zajęć w pobliżu miejsca zamieszkania (29%) wskazuje na potrzebę rozszerzenia możliwości udziału w zajęciach sportowych w większej ilości miejscowości z terenu Gminy Santok. Zły stan zdrowia (27%) też ma wpływa na brak uczestnictwa w jakichkolwiek formach aktywności fizycznej, wiek wskazało (22%), brak chęci i potrzeby (19%). Wydarzenia sportowo-rekreacyjne wskazują na rosnącą świadomość wśród seniorów o konieczności utrzymywania aktywności fizycznej, co jest niezbędne dla ich zdrowia i samopoczucia.

Wykres 14. Struktura odpowiedzi na pytanie: Z jakich usług kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych najchętniej Pan/Pani korzysta?.

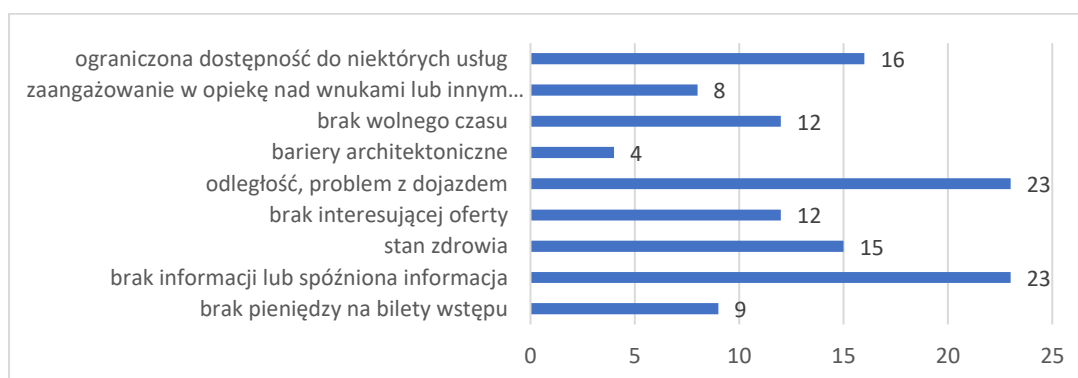

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Odpowiedź na pytanie dotyczącą tego z jakich usług kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych najchętniej korzystają seniorzy, wskazali oni na imprezy gminne np. Dni Grodu Santok, Dzień Seniora (73%). Kino, teatr, filharmonie wskazało 50% badanych. 36% badanych korzysta z zajęć edukacyjnych, kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych, natomiast 32% seniorów uczestniczy w wystawach, spotkaniach, koncertach w CKiR w Santoku. Najmniejsza grupa 26% uczestniczy w praktykach religijnych np. kółko różańcowe, msza św., Caritas, Radio Maryja.

Na podstawie odpowiedzi seniorów z terenu Gminy Santok można wywnioskować, że chętnie korzystają z usług oferowanych przez np. CKiR w Santoku. Dużym zainteresowaniem cieszą się imprezy lokalne co może oznaczać, że seniorzy aktywnie uczestniczą w życiu społecznym.

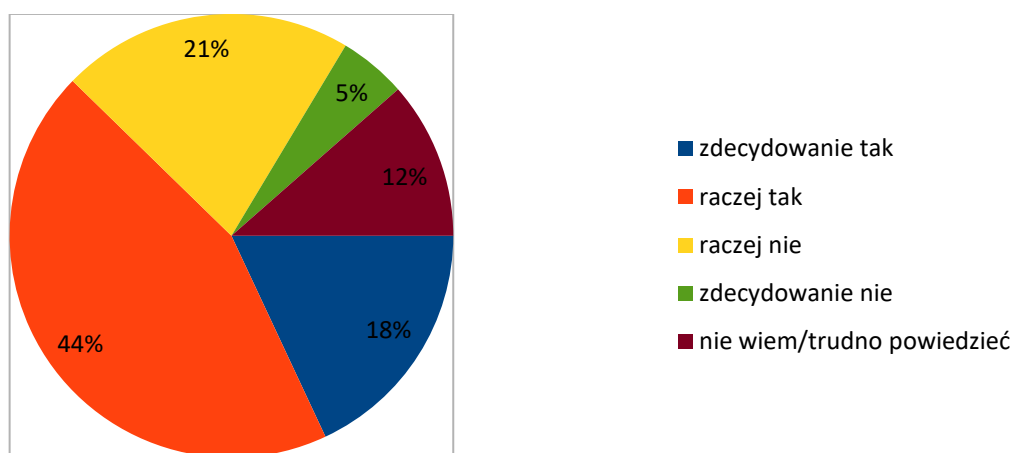
Wykres 15. Struktura odpowiedzi na pytanie: Co Panu/Pani najbardziej utrudnia dostęp do usług kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie co seniorom najbardziej utrudnia dostęp do usług kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych, największa liczba odpowiedzi (37%) to odległość, problemy z dojazdem oraz brak informacji lub spóźniona informacja. 26% badanych jako problem wskazała ograniczoną dostępność do niektórych usług. Stan zdrowia (24%) też stanowi utrudnienie dla seniorów. 19% badanych ocenia, że brak jest interesującej oferty dla nich. Taka sama ilość badanych uznała, że mają brak wolnego czasu. 13% seniorów z powodu zaangażowania się w opiekę nad wnukami lub innymi członkami rodziny ma utrudniony dostęp do usług oferowanych przez lokalne placówki. Brak pieniędzy na bilety wstępu (14%) może mieć związek z otrzymywanym niskim świadczeniem emerytalnym oraz prowadzeniem jednoosobowych gospodarstw domowych. 6% badanych wskazało bariery architektoniczne jako powód utrudniający im dostęp do różnego rodzaju ofert. Na podstawie odpowiedzi respondentów należy zwrócić uwagę na to żeby informacje o wydarzeniach były lepiej ogłaszane w poszczególnych sołectwach. Wyniki badań wskazują na to, że oferty kulturalne, edukacyjne, turystyczne i rekreacyjne nie spełniają oczekiwań niewielkiej grupy seniorów, jej dostępność, różnorodność lub przystępność mogą wymagać poprawy. Bariery architektoniczne mogą wskazywać na brak z dostępnością zwłaszcza w kontekście osób z ograniczeniami zdrowotnymi.

Wykres 16. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy uważa się Pan/Pani za dobrze poinformowanego/ą o imprezach i wydarzeniach organizowanych w gminie?

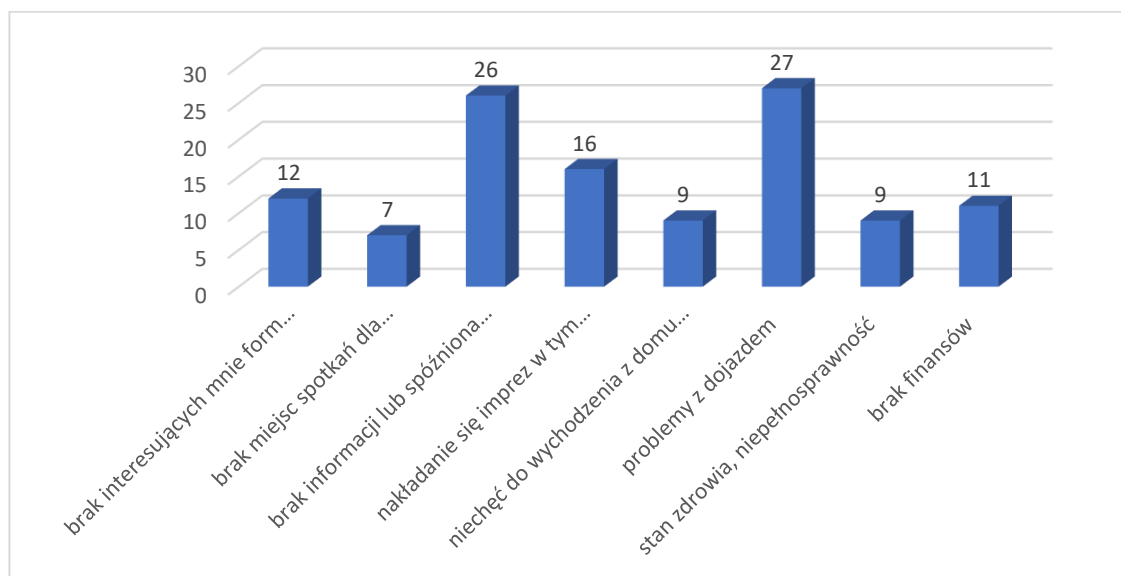

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie dotyczące tego czy seniorzy są dobrze poinformowani o imprezach i wydarzeniach organizowanych w gminie, 44% wskazało że raczej tak. 18% zdecydowanie tak, 21% raczej nie, 5% raczej nie, 12% wskazało na raczej nie wiem/trudno

powiedzieć. Odpowiedź badanych w kontekście informowania o wydarzeniach pokrywa się z poprzednim pytaniem, w którym to seniorzy wskazali jako jedno z utrudnień brak informacji.

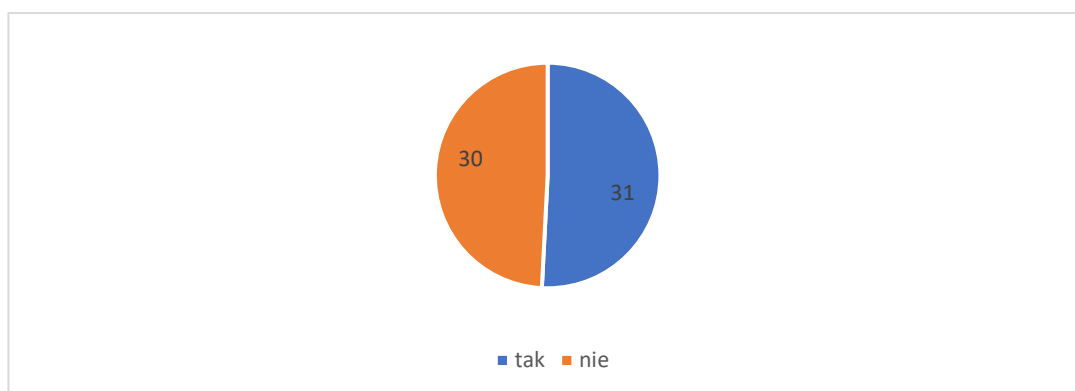
Wykres 17. Struktura odpowiedzi na pytanie: Co utrudnia Panu/Pani korzystanie z różnych form aktywności dla seniorów?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Odpowiedzi na pytanie dotyczące tego co utrudnia seniorom korzystanie z różnych form aktywności wskazali problemy z dojazdem (44%), brak informacji lub spóźniona informacja (42%), badani uznali, że problemem jest nakładanie się imprez w tym samym czasie (26%). Brak interesujących form aktywności dotyka 19% badanych. Niski procent badanych wskazał brak finansów (18%), niechęć do wychodzenia z domu i brak chęci do podjęcia aktywności oraz stan zdrowia, niepełnosprawność to problem 14% badanych. Analizując odpowiedzi badanych seniorów kluczowym problemem jest dojazd oraz brak informacji o wydarzeniach. Ponownie pokazuje to, że należy zadbać o odpowiednie informowanie seniorów o wydarzeniach, które odbywają się na terenie Gminy, może należałoby nawiązać współpracę z sołtysami i poprzez nich przekazywać informację o imprezach itp.

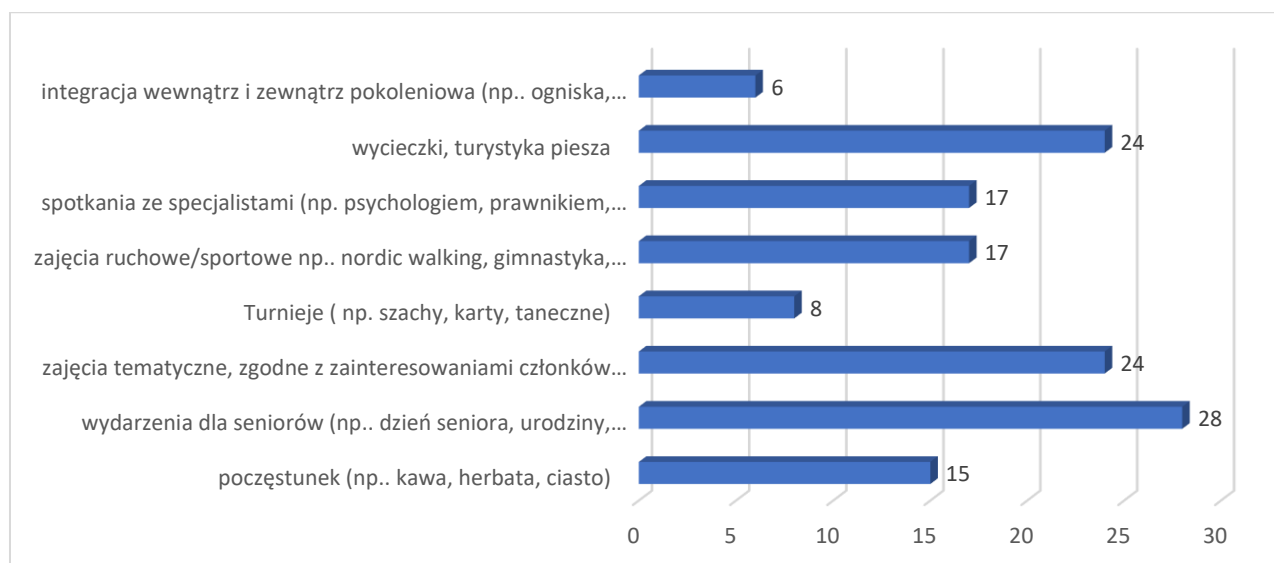
Wykres 18. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy byłby Pan/ byłaby Pani zainteresowany/a przystąpieniem do klubu seniora znajdującym się na terenie Gminy Santok?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Badani seniorzy odpowiedzieli na pytanie „Czy byłby Pan/ byłaby Pani zainteresowany/a przystąpieniem do klubu seniora znajdującym się na terenie Gminy Santok?” 50% badanych wskazało na chęć udziału w zajęciach w Klubie Seniora. Fakt, że ponad połowa seniorów jest aktywna w takich klubach, może stanowić podstawę do dalszego rozwoju tych form wsparcia i zachęcania kolejnych seniorów do dołączenia, ponieważ 50% badanych nie wyraziła zainteresowania udziałem w w/w klubie. Warto rozważyć działania mające na celu poprawę dostępu do tych miejsc lub wprowadzenie innych form aktywności, które mogłyby zaspokoić ich potrzeby społeczne i rekreacyjne. Kluby seniora oraz organizowanie spotkań integracyjnych (np. spotkania biesiadne, wycieczki, warsztaty, wyjazdy do innych miast) to propozycje, które pozwoliłyby seniorom spędzać czas w towarzystwie innych, co ma na celu walkę z samotnością oraz integrację seniorów w ramach życia społecznego.

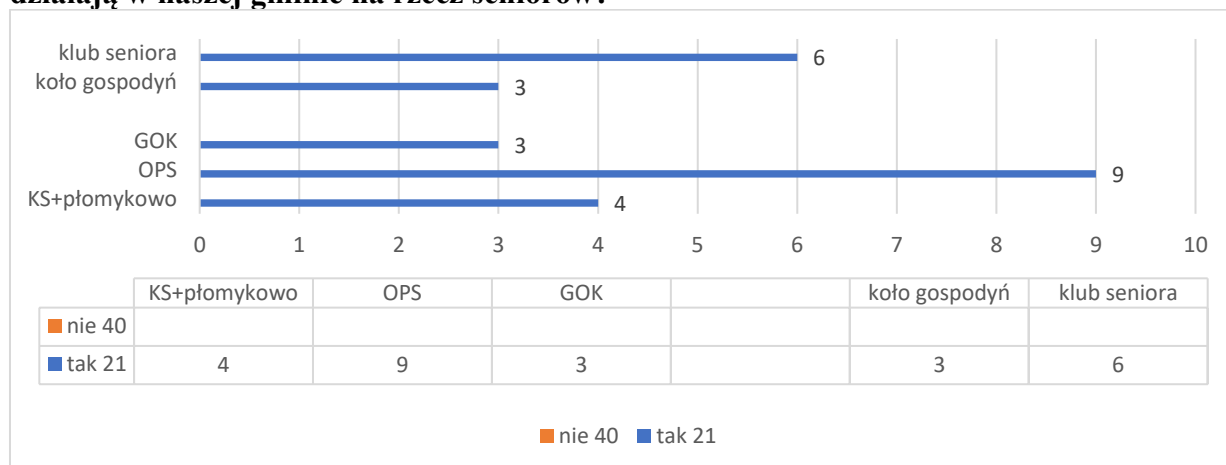
Wykres 19. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy któreś z niżej wymienionych aktywności zachęciłyby Pana/Panią do uczęszczania do klubu seniora?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Odpowiedzi na pytanie, które z aktywności zachęciłyby seniorów do uczestnictwa w klubie seniora, 45% badanych odpowiedziało, że wydarzenia dla seniorów np. dzień seniora, urodziny, dzień babci i dziadka. 39% seniorów uznało, że zajęcia tematyczne, zgodnie z zainteresowaniem (np. ogrodnictwo, rękodzieło), ta sama ilość wskazała wycieczki, turystykę pieszą. Zachęta do udziału w klubie seniora dla 27% byłyby spotkania ze specjalistami np. psychologiem, prawnikiem, lekarzem, doradcą finansowym. Taka sama ilość wybrałaby zajęcia ruchowe/sportowe np. nordic walking, gimnastyka, joga. 24% badanych wskazało poczęstunek (np. kawa, herbata, ciasto). Udział w turniejach (13%) też byłby zachętą do udziału w klubie seniora. Najmniejsza ilość badanych (9%) wskazała na integrację wewnątrz i zewnątrz pokoleniową (np. ogniska, zajęcia z dziećmi i młodzieżą). Na podstawie odpowiedzi seniorów można uznać, że aktywność społeczna stanowi ważną część życia seniorów. Widać, że seniorzy w gminie Santok cenią sobie aktywności fizyczne, zajęcia sportowe i rekreacyjne.

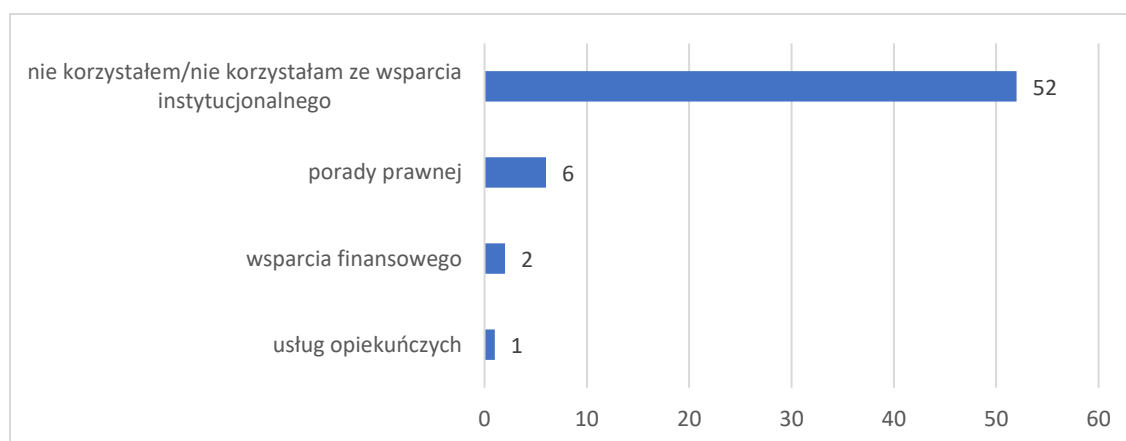
Wykres 20. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy ma Pan/Pani wiedzę, jakie instytucje działają w naszej gminie na rzecz seniorów?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie o to czy seniorzy wiedzą jakie instytucje działają w naszej gminie na rzecz seniorów 34% badanych odpowiedziało, że tak i wskazało na: Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku (9 osób), Kluby Seniora (6 osób), Klub Senior + w Płomykowie (4 osoby), GOK i koło gospodyń wiejskich wskazały 3 osoby. 65% badanych nie posiada wiedzy na temat tego jakie instytucje działają na terenie Gminy Santok. Analizując odpowiedzi badanych największy odsetek wskazał OPS jako znaną mu instytucję, tym samym można uznać, że jego rola w zakresie wsparcia społecznego jest istotna, wyniki sugerują, że dostęp do tego typu usług może być ograniczony lub nie każdy senior korzysta z oferowanej pomocy, co może wynikać z różnorodności potrzeb i preferencji osób starszych.

Wykres 21. Struktura odpowiedzi na pytanie: Z jakiej pomocy Pan/Pani dotychczas skorzystał/a?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wyniki odpowiedzi na pytanie z jakiej pomocy seniorzy dotychczas korzystali, 85% badanych odpowiedziało, że nie korzystała ze wsparcia instytucjonalnego. Z porad prawnych korzystało 9% badanych. Ze wsparcia finansowego skorzystało 3% badanych, natomiast 1% skorzystało z usług opiekuńczych co może oznaczać, że część seniorów korzysta z profesjonalnej opieki, jednak odsetek ten jest stosunkowo niski, co może sugerować, że wśród badanych dominują osoby samodzielne lub polegające na wsparciu rodziny i znajomych. Wyniki pokazują, że seniorzy w dużej mierze polegają na własnych zasobach. Wskazują również na potrzebę lepszego wsparcia społecznego np. punktów informacyjnych. Wnioski te mogą stanowić podstawę do dalszego rozwoju działań na rzecz seniorów, aby poprawić jakość ich życia i zwiększyć ich aktywność społeczną.

Wykres 22. Struktura odpowiedzi na pytanie: Czy chciałaby Pani/chciałby Pan działać na rzecz innych osób starszych?

źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Na wykresie 22 przedstawiono strukturę odpowiedzi na pytanie „Czy chciałaby Pani/chciałby Pan działać na rzecz innych osób starszych?” w którym, to 40% badanych odpowiedziało, że raczej nie, 19% nie chciałoby działać na rzecz innych osób starszych. 18% badanych seniorów chciałoby działać na rzecz innych osób starszych, natomiast 21% deklaruje pomoc ale pod warunkiem, że będą mieć zapewniony lokal, sprzęt lub pomoc organizacyjną ze strony osób, organizacji lub instytucji gminnych. Wyniki wskazują na chęć ze strony seniorów na angażowanie się w działania na rzecz innych seniorów, jednak oczekują oni pomocy ze strony organizacji albo instytucji gminnych.

WNIOSKI Z ANALIZY SYTUACJI SENIORÓW W GMINIE SANTOK NA PODSTAWIE ANKIET

- seniorzy z trudem przyznają się do braku samodzielności – jest to dla nich wstydlive, sprzeczne z obrazem własnej osoby, mają kłopot, aby przyznać się do tego, że potrzebują wsparcia,
- problemy najczęściej podnoszone przez seniorów to stan zdrowia, możliwość dotarcia do ważnych miejsc na terenie gminy (a niekiedy i poza nią). Ważnym problemem jest również poczucie zadbania o potrzeby seniorów ze strony gminy,
- w ramach aktywnego identyfikowania osób potrzebujących pomocy należy określić grupy, których przedstawiciele z większym prawdopodobieństwem, niż inni mogą potrzebować wsparcia. Badania pokazały, że istotne w tym względzie są dwie przesłanki: silniejsza, jaką jest samotne zamieszkiwanie oraz nieco słabsza, czyli wiek powyżej 66 lat. Seniorzy, którzy wypełniają co najmniej jedną z nich częściej korzystają z pomocy (instytucjonalnej i prywatnej) oraz zgłaszają takie zapotrzebowanie, a także rzadziej postrzegają samych siebie jako osoby samodzielne,
- w zakresie spędzania wolnego czasu seniorom najbardziej brakuje wyjazdów, wycieczek, udziału w spektaklach teatralnych, koncertach itp.,
- wszyscy badani seniorzy zostali zapytani o to, kto udziela im pomocy w codziennych czynnościach. Duża część badanych odpowiedziała, że jest samodzielną i nie potrzebuje pomocy, inni badani wskazywali na pomoc ze strony członków rodziny oraz sąsiadów, znajomych,
- pasje osób starszych związane są przeważnie ze środowiskiem naturalnym (poprzez ogrodnictwo) i rozrywkami intelektualnymi (poprzez literaturę, muzykę).
- część osób starszych postrzega negatywnie gminę przez pryzmat swoich nie w pełni zaspokojonych potrzeb w zakresie usług dla seniorów, głównie usług edukacyjnych i kulturalnych,
- główne potrzeby w zakresie ułatwienia życia osobom starszym w Gminie Santok koncentrują się na obszarze zdrowia oraz spędzania wolnego czasu (kultura, aktywizacja, integracja, informacja o wydarzeniach).
- seniorzy najczęściej zainteresowani są różnego rodzaju usługami związanymi z obszarem zdrowia, usługami ułatwiającymi życie codzienne osób starszych (drobne naprawy) oraz usługami związanymi z zagospodarowaniem czasu wolnego, rozrywką (kultura, podróże, pasje),

- głównymi problemami osób starszych w Gminie Santok są problemy zdrowotne i dostęp do opieki zdrowotnej, niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego, samotność oraz problemy finansowe,
- osoby starsze oprócz spędzania czasu wolnego przed telewizorem, preferują także często rozrywki intelektualne (czytanie książek/prasy) i kulturalne oraz spędzanie czasu wolnego na łonie natury. Istotne znaczenie w życiu osób starszych odgrywają także spotkania z rodziną, znajomymi i przyjaciółmi. W życiu seniora istotne są więc więzi rodzinne, utrzymanie sprawności intelektualnej, rozwój zainteresowań kulturalnych i odpoczynek wśród zieleni,
- badanie pokazało, iż osoby starsze napotykają dużą trudność w dostępie do oferty usługowej gminy. Zidentyfikowanymi barierami w dostępie do usług kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych, sportowych i rekreacyjnych w Gminie Santok były głównie finanse, samotność i niewystarczający dostęp do informacji,
- z jednej strony seniorzy deklarują się, że chcieliby angażować się w różnego rodzaju inicjatywy społeczne, a z drugiej dość liczna grupa ankietowanych deklaruje, iż nie podejmuje żadnej aktywności społecznej. Dane te pokazują dość duży współczynnik bierności społecznej wśród seniorów. Niewiele osób starszych chce angażować się społecznie w ramach wolontariatu.

MISJA I CELE STRATEGII SENIORALNEJ

Gmina Santok to miejsce przyjazne seniorom. Seniosem prędzej czy później stanie się każdy mieszkaniec miasta tak więc praca na rzecz najstarszej grupy społecznej oznacza jednocześnie pracę na rzecz wszystkich mieszkańców. Głównym celem polityki senioralnej jest wyrównywanie szans osób starszych na godne i zdrowe życie. Kluczowym zadaniem władz Gminy Santok jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację działań, mających na celu przede wszystkim poprawę jakości życia i zdrowia seniorów poprzez poprawę stanu infrastruktury i bazy lokalowej instytucji działających na rzecz seniorów, poprawę dostępności komunikacyjnej, rozszerzenie działań dotyczących profilaktyki zdrowia, działania edukacyjne oraz z zakresu kultury aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Powyższe kierunki zostały też pośrednio nakreślone przez samych seniorów, którzy wypełnili ankietę.

Wyznaczone kierunki działań to:

1. Utrzymanie zdrowia i dobrej kondycji fizycznej seniorów oraz poprawa jakości ich życia.
2. Przestrzeń i komunikacja publiczna na rzecz seniorów.
3. Polityka informacyjna adresowana do seniorów.
4. Zwiększanie i udostępnianie form spędzania wolnego czasu przez osoby starsze.
5. Dalsza aktywizacja społeczna seniorów.
6. Dalsze wsparcie seniorów w życiu codziennym.
7. Wzmocnienie systemu pomocy instytucjonalnej i społecznej na rzecz seniorów.

Tabela nr 2. Wyznaczone kierunki działań wraz z proponowanymi działaniami.

Lp.	Wyznaczone kierunki działań	Proponowane działania
1.	Utrzymanie zdrowia i dobrej kondycji fizycznej seniorów oraz poprawa jakości ich życia	Propagowanie zdrowego stylu życia oraz spotkania ze specjalistami. Zwiększenie zakresu działań w obszarze profilaktyki zdrowego trybu życia i godnego starzenia się. Rozwijanie programów wsparcia dla seniorów z wykorzystaniem technik teleinformatycznych.
2.	Przestrzeń i komunikacja publiczna na rzecz seniorów	Kształtowanie przestrzeni publicznej przyjaznej seniorom/niwelowanie barier architektonicznych. Rozwój transportu lokalnego uwzględniającego potrzeby seniorów .
3.	Polityka informacyjna adresowana do seniorów	Dostosowanie sposobu informowania o wydarzeniach do potrzeb seniorów (m.in. ulotki, plakaty, SMS, media społecznościowe)
4.	Zwiększanie i udostępnianie form spędzania wolnego czasu przez osoby starsze	Promowanie form rekreacji i wypoczynku dostosowanych do możliwości seniorów. Rozwijanie różnego rodzaju form edukacji seniorów, w tym z zakresu bezpieczeństwa czy kompetencji cyfrowych.
5.	Dalsza aktywizacja społeczna seniorów	Zwiększenie działań aktywizujących seniorów społecznie i zawodowo, m.in. Promocja i wspieranie rozwoju wolontariatu. Zachęcanie NGO do rozszerzenia swojej działalności o sprawy dotyczące seniorów. Zwiększenie udziału seniorów w tworzeniu i realizacji polityki senioralnej. Wspieranie inicjatyw lokalnych.
6.	Dalsze wsparcie seniorów w życiu codziennym.	Wsparcie poprzez pracę socjalną. Rozwijanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych Przeciwdziałanie samotności. m.in. udział w klubach seniora, akcjach lokalnych itp.
7.	Wzmocnienie systemu pomocy instytucjonalnej i społecznej na rzecz seniorów.	Kreowanie i wzmacnianie pozytywnego wizerunku osób starszych. Zwiększenie usług zorientowanych na pomoc seniorom, w tym usługi opiekuńcze, COM, kluby seniora

FINANSOWANIE STRATEGII

Źródłami finansowania realizacji Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2026-2030 będą w szczególności środki pochodzące z:

- budżetu Gminy Santok,
- budżetu województwa lubuskiego,

- funduszy europejskich w ramach poszczególnych programów operacyjnych oraz programów krajowych,
- budżetu państwa związane z realizacją programów dotyczących polityki senioralnej,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Za monitorowanie i ewaluację zadań określonych w niniejszym dokumencie będzie odpowiadał Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku. Monitoring będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji zmian mającym na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań oraz osiąganych rezultatów. Monitoring traktowany jest jako narzędzie badawcze, które pozwoli na sprawdzenie, czy Program jest realizowany zgodnie z określonym sposobem realizacji poszczególnych celów. Ewaluacja Programu powinna być przeprowadzona w ostatnim roku jego realizacji.